

Werkagenda 2021-2022

Gemeente Utrecht en Zilveren Kruis

Gemeente Utrecht

Inhoud

Wat hieraan vooraf ging	3
1 Introductie	4
2 Organisatie van de samenwerking	7
3 Samenwerking met partners in een Utrechtse wijk-infrastructuur	8
4 Overkoepelende thema's	10
5 Thema: Preventie	12
6 Thema: GGZ	14
7 Thema: Ouderen	18

Wat hieraan vooraf ging

De gemeente Utrecht en (rechtsvoorgangers van) Zilveren Kruis hebben al sinds 2008 afspraken om samen te werken aan de gezondheid van Utrechters. In 2013 sloten Zilveren Kruis en de gemeente Utrecht opnieuw een convenant getiteld Utrecht Gezond.

De ambitie luidde: Utrecht gezond!: bevorderen en behouden van het vermogen van Utrechters om flexibel om te gaan met veranderingen en eigen (gezondheids)regie te voeren fysiek, mentaal en sociaal. De inwoner kan daarbij vertrouwen op de noodzakelijke zorg en ondersteuning.

In het convenant stond onder andere opgenomen dat Zilveren Kruis en de gemeente Utrecht:

- streven naar gezonde participerende inwoners en betaalbare en toegankelijke ondersteuning en zorg;
- gezond gedrag stimuleren en zorgen dat de inwoners de beste zorg kunnen krijgen als ze dat nodig hebben, zorg die betaalbaar is en dichtbij is georganiseerd;
- het belang hebben dat hun inwoners/verzekerden in Utrecht geen last hebben van schotten tussen en veranderingen in regelgeving en financiering;
- samen inzetten op een werkwijze waarbij eigen kracht, inzet van het informele netwerk, wederkerigheid en participatie leidende principes zijn.

In 2017 werd een werkagenda opgesteld voor de periode 2017-2019. Met de huidige werkagenda hebben we de gezamenlijke ambities geactualiseerd en bouwen we voort op de samenwerking die we in de afgelopen jaren hebben opgebouwd.

Een aantal resultaten van de afgelopen periode wordt in kaders bij de tekst uitgelicht.

1 Introductie

De gemeente Utrecht en Zilveren Kruis zetten zich gezamenlijk in voor Utrechtse inwoners/verzekerden met het doel dat zij zo veel als mogelijk in goede gezondheid leven. Als daarbij zorg en ondersteuning nodig is zorgen we dat er passende, betaalbare en toegankelijke zorg en ondersteuning beschikbaar is.

De gemeente Utrecht en Zilveren Kruis werken al lange tijd samen en hebben daarover sinds 2008 afspraken met elkaar vastgelegd. Een goede samenwerking is van belang omdat de taken en verantwoordelijkheden van de gemeente Utrecht (in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning: Wmo, de Jeugdwet en de Wet publieke gezondheid: Wpg) en de taken en verantwoordelijkheden van Zilveren Kruis zorgverzekeraar (in het kader van de zorgverzekeringwet: Zvw) en Zilveren Kruis zorgkantoor regio Utrecht (in het kader van de Wet langdurige zorg: Wlz) elkaar raken in de inkoop en uitvoering van zorg en ondersteuning voor de inwoners/verzekerden in Utrecht.

Het helpt om periodiek afspraken te maken over de keuze van gezamenlijke thema's en de inrichting van het partnerschap. Deze werkagenda is leidend voor onze samenwerking. Het is tevens invulling van de landelijke afspraak vanuit het landelijke programma [De Juiste Zorg op de Juiste Plek](#) dat elke regio (in dit geval de Wmo-regio Utrecht Stad) een samenwerkingsagenda opstelt met de uitvoerder van het regionale zorgkantoor (in dit geval Zilveren Kruis).

De agenda benoemt enerzijds overkoepelde speerpunten waarbij gezamenlijke data-analyse, grensvlakken tussen de verschillende zorg- en ondersteuningswetten, de samenwerking tussen het sociaal-medisch domein en de aanpak van de arbeidsmarktproblematiek centraal staan.

Anderzijds zoomen we in op speerpunten op het gebied van preventie, GGZ en ouderen. Hier ligt de nadruk op onderwerpen waar gemeente, zorgverzekeraar/zorgkantoor beide een rol en verantwoordelijkheid hebben.

Deze samenwerkingsagenda bestrijkt de periode 2021- 2022. Het is een werkdocument dat wordt beïnvloed door landelijke en lokale ontwikkelingen. We gaan er vanuit dat met de komst van een nieuw kabinet en in 2022 een nieuw college, we opnieuw de invulling van de werkagenda moeten bezien doordat we nieuwe opgaven zien in de stad of landelijke, regionale en lokale kaders wijzigen.

Het concretiseren van de thema's in de samenwerkingsagenda doen we zoveel mogelijk met onze partners samen via reeds bestaande overlegtafels in de stad. Afstemming is belangrijk omdat ook andere partijen zoals het Stedelijk Platform Ouderen, de HUS en RegiozorgNU (eerstelijns regio-organisaties), de VVT-sector (verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg), GGZ-partijen (geestelijke gezondheidszorg) en samenwerkingspartners in het domein van zorg & veiligheid ambities en plannen hebben. Veelal overlappen deze plannen elkaar. In de praktijk wordt per thema bekeken waar deze het beste belegd kan worden, met wie en op welk moment.

Context

We werken in de groeiende stad Utrecht aan gezond stedelijk leven voor iedereen. Er zijn uitdagingen om de zorg en ondersteuning in Utrecht op het huidige niveau te houden. Denk aan een langere levensverwachting, toenemende vergrijzing, druk op mantelzorgers, krapte op de arbeidsmarkt, technologische ontwikkelingen en verschillende zorgwetten die soms lastig op elkaar aansluiten.

De stad Utrecht maakt onderdeel uit van een regio waarin gezondheid een kernthema is en gewerkt wordt aan een meer samenhangende en innovatieve aanpak van gezondheidsvraagstukken en versterking van de Utrechtse gezondheidsgerelateerde economie, onder ander in het kader van de Health Hub Utrecht.

Zilveren Kruis brengt gezondheid dichterbij voor iedereen en helpt klanten met betaalbare zorg, zorg dichterbij en gezonder werken en leven. Voor Zilveren Kruis is gezondheid meer dan 'niet ziek zijn'. Het is een totaalplaatje, waarin naast lichaam en geest ook relaties en omgeving meetellen. Zilveren Kruis motiveert mensen om aan de slag te gaan met hun gezondheid. Zodat ze zich beter voelen, thuis en op het werk. Gezondheid dichterbij brengen vraagt van Zilveren Kruis een verbreding van alleen het betalen en regelen van zorg naar ook motiveren van mensen om gezond gedrag te omarmen.

Landelijk is er toenemende aandacht voor preventie en de inrichting van een preventie-infrastructuur, langer thuis wonen en de verbinding tussen het sociaal en medisch domein. Vanuit het landelijke programma De Juiste Zorg op De Juiste plek wordt ingezet op voorkomen van (duurdere) zorg, vervangen van zorg en het verplaatsen van zorg (dichterbij mensen thuis). De ambities en afspraken in deze werkagenda sluiten daarbij aan.

We willen samenwerken aan blijvend betaalbare, toegankelijke en passende zorg en ondersteuning voor iedereen.

Doelstelling

We stellen gezondheid en welzijn van inwoners voorop: gezond stedelijk leven voor iedereen. Daarom willen we samenwerken aan blijvend betaalbare, toegankelijke en passende zorg en ondersteuning voor iedereen. We willen dat mensen regie kunnen voeren over hun gezondheid en in staat zijn flexibel om te gaan met veranderingen in hun gezondheid (zowel fysiek, mentaal als sociaal).

De leefwereld van onze inwoners/verzekerden staat centraal en niet zijn of haar aandoening. We streven naar persoonsgerichte zorg die aansluit bij wat mensen kunnen, willen en nodig hebben om zo goed mogelijk hun leven in te richten en mee te doen. We zoeken verbinding met het (informele) netwerk rondom de inwoner/verzekerde, zo dichtbij mogelijk. Zorg en ondersteuning begint in de buurt/wijk en pas verder weg als dat beter is bijvoorbeeld vanwege kwaliteit van zorg. In samenwerking met maatschappelijke partners en inwoners streven we naar een samenhangend zorgaanbod van sociale basiszorg, medische basiszorg (eerstelijns) en aanvullende zorg (tweede/derdelijnszorg). Voor onze inwoners/verzekerden maakt het daarbij niet uit wie wat betaalt vanuit welke wet.

2 Organisatie van de samenwerking

Om als gemeente Utrecht en Zilveren Kruis goed met elkaar samen te werken, hebben we een aantal uitgangspunten voor onze samenwerking afgesproken:

- we zijn transparant over onze eigen belangen, verwachtingen en ambities;
- we stellen elkaars belangen niet ter discussie en proberen die een plek te geven in de samenwerking;
- we informeren elkaar vooraf als er belangrijke ontwikkelingen zijn en overleggen over de sturing op en samenwerking met onze aanbieders in de stad;
- we spreken elkaar direct aan en benoemen en bespreken mogelijke irritaties in de opstelling of gedrag van de andere partij;
- we investeren extra tijd in het gesprek over en reflectie op de samenwerking;
- we werken op basis van een werkagenda met een aantal vaste overlegmomenten en contactpersonen, we sturen gezamenlijk op de ambitie;
- we bezien waar we samen kunnen optrekken in het landelijk agenderen van stelselproblematiek (op basis van casuïstiek), bijv. in voorbereiding van landelijke bestuurlijke overleggen tussen Zorgverzekeraars Nederland (ZN), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Rijk.

Overlegstructuur

Overleg	Frequentie	Deelnemers ZK	Deelnemers gemeente
Bestuurlijk overleg	Halfjaarlijks	Directeur Zorginkoop Directeur Zorgkantoor Regiomanager Midden Strategisch adviseur gemeenten	Wethouder Maatschappelijke Ondersteuning Wethouder Volksgezondheid en Jeugd Directeur Maatschappelijke ontwikkeling Accounthouder Zilveren Kruis
G4 directie overleg	Halfjaarlijks	Divisievoorzitter Zilveren Kruis Directeur Zorginkoop Directeur Zorgkantoor Strategisch adviseur gemeenten	Directeuren Sociaal Domein G4 Strategisch adviseur G4
Bestuurlijk overleg met regio-organisaties HUS en RegiozorgNU	Jaarlijks	Regiomanager Midden Inkoper Huisartsenzorg Strategisch adviseur gemeenten	Wethouder Maatschappelijke Ondersteuning Wethouder Volksgezondheid Directeur Maatschappelijke ontwikkeling Directeur Volksgezondheid Accounthouder Zilveren Kruis
Tactisch overleg met regio-organisaties HUS en RegiozorgNU	2 maandelijks	Inkoper Huisartsenzorg Strategisch adviseur gemeenten	Senior adviseurs Gezonde Wijken VG Beleidsmedewerker VG Accounthouder Zilveren Kruis
Accountoverleg	Maandelijks	Strategisch adviseur gemeenten	Accounthouder Zilveren Kruis
Actuele (politieke vragen)	Continu	Coördinatie: strategisch adviseur gemeenten	Coördinatie: Accounthouder Zilveren Kruis
Overleg specifiek onderwerp	Continu	Afhankelijk per onderwerp	Coördinatie: accountoverleg

3 Samenwerking met partners in een Utrechtse wijk-infrastructuur

Verbetering van de zorg en ondersteuning in de stad kunnen we alleen bereiken in gezamenlijkheid met de partners die in de wijken de zorg, ondersteuning en preventie bieden aan onze inwoners/verzekerden. Een goede infrastructuur zorgt dat professionals en de informele zorg in de wijk elkaar kunnen vinden en samen voor hun cliënten/patiënten een integraal en passend aanbod kunnen inzetten.

In Utrecht komt de verbinding tussen het sociaal en medisch domein al goed tot stand: op veel terreinen weten professionals en organisaties elkaar te vinden. Tegelijkertijd vraagt goede samenwerking structureel tijd en geld. Het bouwen van de samenwerking voor vernieuwende aanpakken, vraagt extra aandacht van de betrokken organisaties.

Binnen de gemeente Utrecht zijn er twee regio-organisaties waarin de meeste huisartsen en een groot deel van andere eerstelijnsprofessionals vertegenwoordigd zijn (RegiozorgNU voor Leidsche Rijn en Vleuten-de Meern, Huisartsen Utrecht Stad voor de overige wijken). De regio-organisaties zorgen voor verbinding tussen wat er in de wijken tussen (eerstelijns) professionals wordt ontwikkeld en de stedelijke opgaven waar we met elkaar aan werken. De organisaties zetten zich in op doorontwikkeling op thema's zoals GGZ, jeugd, ouderen en preventie/leefstijl.

Zilveren Kruis en de gemeente Utrecht hebben periodiek tactisch overleg met de twee regio-organisaties over de samenwerking en doorontwikkeling op de verschillende thema's. Ook is er jaarlijks bestuurlijk overleg. Daarnaast wordt op de thema's in verschillende samenstelling met eerstelijnsprofessionals gewerkt aan versterking van de samenwerking, bijv. door te werken aan een preventie-infrastructuur zodat Utrechters met een ongezonde leefstijl en/of gezondheidsklachten eerder bij passend (preventief) aanbod aankomen of op tijd worden doorverwezen voor het oplossen van onderliggende problematiek of bijvoorbeeld door het ontwikkelen van een leernetwerk in de wijken voor professionals uit het medisch en sociaal domein gezamenlijk.

www.zorgindesteigers.nl

www.huisartsenutrechtstad.nl

www.regiozorgnu.nl

Het bouwen van de samenwerking voor vernieuwende aanpakken, vraagt extra aandacht van de betrokken organisaties.

Samenwerking in de stad en in de regio

Stedelijk en in de wijken zijn de afgelopen jaren al verschillende initiatieven ontstaan die een basis vormen voor meer afstemming tussen professionals uit het medisch en sociaal domein onderling en met de inwoner en zijn of haar netwerk/informele zorg, zodat zij zorg en ondersteuning meer op maat en dichtbij ontvangen.

Dit gebeurt onder andere in de wijken via de Gezonde wijkallianties en bijeenkomsten voor wijkdata-wijkdoen en stedelijk onder andere via de overlegtafel Jeugd, het Stedelijk Platform Ouderen, de alliantie wijkbreed leren, het overleg Zorg in de Wijk en het bestuurlijk overleg GGZ/MOBW. In deze allianties en netwerken wordt samen leren en realiseren ondersteund, door visie, taal en werkwijze met elkaar te ontwikkelen en te delen. Ook ontstaan gezamenlijke scholingsprogramma's en communicatiemiddelen om het multidisciplinair samenwerken makkelijk en doeltreffend te maken.

Op regionaal niveau zijn partners georganiseerd in de [Health Hub Utrecht](#) om zich gezamenlijk in te zetten voor geluk en gezondheid van Utrechters in 2030. In een netwerksamenwerking van beleid- en praktijkorganisaties in het medisch en sociaal domein, kennis- en onderwijs instellingen en bedrijfsleven werken partijen aan gezamenlijke projecten op de onderwerpen wijkgerichte preventie, digitale transformatie en een vitale arbeidsmarkt. In het netwerk Trijn werken zorgaanbieders in de regio Utrecht samen om te komen tot verbeterde ICT-toepassingen, digitale gegevens uitwisseling, zorgcommunicatie en meer eigen regie van patiënten op hun gegevens.

4 Overkoepelende thema's

Zoals landelijk is afgesproken, verdiepen we met elkaar in onze samenwerkingsagenda op de thema's preventie, GGZ en ouderen. Daarnaast zijn er een aantal overkoepelende onderwerpen waar we met elkaar op investeren.

Samenwerking tussen professionals sociaal-medisch domein

Integrale zorg en ondersteuning is alleen te bereiken door goede samenwerking tussen professionals uit het sociaal en medisch domein. Zo benut je elkaars kennis beter, worden inwoners beter en sneller geholpen en versterken we de beweging naar voren (preventie). Investeren in deze 'infrastructuur' in het sociale en medische domein legt de basis voor een succesvolle uitwerking van de inhoudelijke speerpunten. In het voorgaande onderdeel werden al verschillende initiatieven voor betere afstemming benoemd. Zilveren Kruis en gemeente Utrecht bespreken met partners hoe een dergelijke infrastructuur effectief kan worden ingericht en welke randvoorwaarden dat vraagt.

Integrale zorg en ondersteuning is alleen te bereiken door goede samenwerking tussen professionals uit het sociaal en medisch domein.

Gezamenlijke prioritering van gezondheidsopgaven in stad en wijken

Om met elkaar de opgaves in de stad goed in beeld te krijgen is uitwisseling van kennis en informatie over de vraag, het aanbod, de kosten en de organisatie van ondersteuning, zorg en preventie nodig. Landelijk worden gemeenten en verzekeraars gevraagd om daarvoor regioplannen op te stellen. Wij zien die plannen als middel om in de praktijk met elkaar verder te komen op de verschillende thema's, niet als doel op zich. Daarom bepalen we per thema welke informatie nodig is. Daarbij maken we onder meer gebruik van onze eigen data, data beschikbaar via gemeentezorgspiegel.nl en gegevens van het CBS. We maken wijkprofielen en op wijkniveau bespreken professionals uit het medisch en sociaal domein de ontwikkelingen om zo gezamenlijk de opgaven per wijk te bepalen. Zie kader: Wijkdata-wijkdoen.

Wijkdata-wijkdoen als jaarlijks terugkerend proces

Van Wijkdata naar wij(k)doen is als een project gestart in 2018. De kern van de werkwijze is om bestaande data en kennis te gebruiken (Wijkdata) om samen aan de opgaven op gezondheid en welzijn in de wijk te werken (Wijkdoen). Deze werkwijze is afgelopen jaren met succes uitgerold en positief geëvalueerd door projectmedewerkers en deelnemers. Nu wordt gewerkt aan verbetering van de werkwijzen en het borgen daarvan. Zodat het in de toekomst een blijvende manier van werken is om op basis van data per wijk gezamenlijk opgaven in beeld te krijgen en hier met professionals in de eerste lijn, welzijn en informele zorg mee aan de slag te gaan.

Met wijkdata-wijkdoen wordt voldaan aan een belangrijke randvoorwaarde voor een succesvolle wijkinfrastructuur: met elkaar overeenkomen op basis van feiten wat de opgave is en de meest passende set interventies/aanbod beschikbaar hebben/maken voor de wijk. Het kan ook betekenen dat geconstateerd wordt dat het huidige aanbod geen antwoord is op de opgave en overgegaan moet worden tot ontwikkelen van nieuw aanbod.

Grensvlakken tussen Wmo/Jeugdwet/Zvw/Wlz

Onze inwoners/verzekerden moeten geen last hebben van knelpunten of overgangsproblemen op snijvlakken tussen de Wmo, Jeugdwet, Zvw en Wlz. Als we op casusniveau grensvlakproblemen ervaren zoeken we met elkaar een passende oplossing (bijvoorbeeld via de maatwerktafel Citydeal). Op basis van casuïstiek bekijken we waar we samen kunnen optrekken in het landelijk agenderen van stelselproblematiek. Zo zijn we in gesprek over de consultatiefunctie bij de GGZ voor professionals uit het sociaal domein en hebben we eerder in samenwerking met een aantal andere gemeenten grensvlakproblemen in de ouderenzorg in beeld gebracht ([Grensvlakken: welke wet regelt de ouderenzorg? Gemeenten - Zilveren Kruis](#)).

Innovaties voor de aanpak van arbeidsmarkt-problematiek in de zorg

Er is veel in beweging op de arbeidsmarkt voor zorg en welzijn. Om de personeelstekorten terug te dringen, voldoende mensen op te leiden en werken in de sector aantrekkelijk te houden, lopen er initiatieven vanuit het Rijk, vanuit de sector in koepelverband en vanuit werkgevers zelf (zie bijvoorbeeld toekomstbestendigeouderenzorgutrecht.nl). Ook het zorgkantoor, gemeenten en het onderwijs dragen bij. Ondanks deze inzet worden de personeelstekorten steeds nijpender. We wisselen met elkaar uit welke inspanning we plegen, waar we van elkaar kunnen leren en of we onze inspanningen kunnen intensiveren of anders richten. We kijken of we de krachten kunnen bundelen om meer impact te maken.

**Ondanks de inzet van
alle partijen worden de
personeelstekorten
steeds nijpender.**

5 Thema: Preventie

Landelijk is er veel beweging in het versterken van de samenwerking tussen zorgverzekeraars en gemeenten met oog op preventie. Men ziet het inrichten van een preventie-infrastructuur als een volgende stap.

Daarbij wordt gesproken over de aanpassing van de Wet Publieke Gezondheid, de governance publieke gezondheid en financiering van preventie. De zorgverzekeraars waaronder Zilveren Kruis hebben recent opgeroepen tot een gezondheidsambitie, waarbij gezondheid moet worden verankerd in de Zvw, Wlz, Jeugdwet, Wmo en Wpg. Het is nog niet duidelijk hoe de concretisering van hiervan er in de komende kabinetsperiode eruit zal zien.

In Utrecht wordt door partijen uit het sociaal en het medisch domein al langer aan preventie gewerkt. Niet alleen in de zin van interventies en aanbod, maar ook preventie als mindset voor zowel bestuur, beleid en praktijk. De betrokkenheid van inwoners en de sociale basis is een sleutel in het versterken van de infrastructuur rond gezondheid.

Een gezamenlijk, inhoudelijk uitgangspunt in de samenwerking tussen Zilveren Kruis en Gemeente Utrecht is het concept van positieve gezondheid. Positieve gezondheid legt focus op het vermogen van mensen om te gaan met de uitdagingen in het leven en de mogelijkheid om daar regie op te voeren. Positieve gezondheid kijkt dus breed en kijkt voorbij de 'oude' definitie van gezondheid als aan- of afwezigheid van ziekte.

Preventie gaat dus ook niet alleen om het voorkomen van ziekte door interventies. Maar juist ook om het faciliteren, verleiden en uitnodigen tot gezond gedrag om op deze manier de gezondheidsachterstanden in de stad te verkleinen. Dat betekent ook dat we bijvoorbeeld aandacht hebben voor de negatieve effecten van schulden voor de gezondheid van inwoners. Deze brede manier van kijken vanuit de situatie van een individu is onder andere terug te vinden in het 4D-model Krachtige Basiszorg. Zie kader.

Krachtige Basiszorg/4D model

[Krachtige basiszorg](#) is ontwikkeld vanuit [Overvecht Gezond](#) met ondersteuning vanuit de gemeente en Zilveren Kruis. Het 4D-model is onderdeel van de aanpak en faciliteert, verleidt en nodigt uit om met de patiënt te werken aan vragen op verschillende leefdomeinen. Het zorgt voor een gezamenlijke taal voor de inwoner en de professionals uit de medische en de sociale basiszorg. Krachtige basiszorg leidt aantoonbaar tot de juiste zorg op de juiste plek, doordat samen met de patiënt wordt gekeken welke onderliggende vraagstukken van invloed zijn op de ervaren gezondheid en met wie dat het beste kan worden opgepakt (uit medisch of sociaal domein).

Wat doen we?

Versterken wijkpreventie-infrastructuur

In 2021 maken we een foto van de bestaande infrastructuur in de tien wijken en werken aan een visie op de doorontwikkeling hiervan. Dit doen we met als doel nog beter de randvoorwaarden te scheppen voor professionals en inwoners om de gezondheidswinst van de Utrechter te vergroten.

Samen voor een rookvrije generatie

Zilveren Kruis en de gemeente Utrecht slaan de handen in één om de samenwerking rond stoppen met roken in de stad te (helpen) verbeteren: succesvolle toeleiding naar stoppen met roken, efficiënte samenwerking tussen partners en effectief aanbod zodat meer Utrechters stoppen met roken (en in het bijzonder: stoppen met roken in bijzijn kinderen). Daartoe wordt samen met de eerstelijns regio-organisaties en Pharos een bijeenkomst voor zorgprofessionals georganiseerd om te bepalen wat nodig is voor het versterken van de inzet op stoppen met roken. Op basis hiervan worden vervolgstappen gezet samen met de partners in het medisch en sociaal domein.

Doorontwikkeling Nu Niet Zwanger

Nu Niet Zwanger (NNZ) is een preventief programma ten behoeve van een kansrijke start van kinderen. Zilveren Kruis en de gemeente Utrecht onderzoeken samen met de gemeente Amersfoort en de GGD regio Utrecht de mogelijkheden voor financiering van dit programma voor de projectperiode tot 2024. Er wordt ook gekeken naar mogelijkheden voor opschaling van dit programma in de hele regio Utrecht. De ontwikkeling naar duurzame financiering voor NNZ als basisvoorziening is afhankelijk van de plannen van het nieuwe kabinet.

Deelname Citydeal en schulden aanpak

Zilveren Kruis neemt actief deel aan de Citydeal Inclusieve Stad en sluit aan bij de citydeal-maatwerktafel. Daar wordt casuïstiek besproken die vraagt om een maatwerkoplossing wanneer het op basis van de afspraken vanuit de Zvw, Wmo, Jeugdwet en Participatiewet niet lukt om tot een goede oplossing te komen of als er sprake is van complexe schuldencasuïstiek.

Ook is er samenwerking rond het digitale huishoudboekje en in de vroegsignalering van schulden, waarbij Zilveren Kruis informatie over betalingsachterstanden deelt via Inforing.

Inbedding en opschaling Gecombineerde leefstijl interventie

In de basisverzekering zit sinds 2019 de gecombineerde leefstijl interventie en daarnaast vergoedt Zilveren Kruis vanuit de aanvullende verzekering een aantal preventieve interventies. In Utrecht wordt gewerkt aan de inbedding en opschaling van de gecombineerde leefstijl interventie in de wijken door huisartsenzorg en de sociale basis (waaronder bewonersinitiatieven en informele zorg) onderling goed te verbinden. De idee is dat er zo een duurzame samenwerking ontstaat tussen het medisch en sociaal domein, waarin Utrechters gezonder gaan leven dan zonder deze gecombineerde leefstijl interventie. Voor deze inbedding is aanvullende subsidie gekregen bij ZonMw.

Welzijn op Recept

Eerstelijnszorg en het welzijnswerk werken intensief samen om de gezondheid en het welbevinden van alle Utrechters breed op te pakken. Wanneer een patiënt meer nodig heeft dan een (para) medische behandeling kan een arts, praktijkondersteuner of fysiotherapeut de patiënt verwijzen naar een sociaal- of beweegmakelaar. De sociaal- of beweegmakelaar begeleidt de patiënt dan naar een activiteit die bijdraagt aan gezondheid en welbevinden. Na proeftuinen in Zuilen/Ondiep en Overvecht wordt Welzijn op Recept inmiddels breder in de stad ingezet.

6 Thema: GGZ

Utrecht en Zilveren Kruis werken al lange tijd samen rondom het thema GGZ, zoals in de opzet en doorontwikkeling van de proeftuinen GGZ en de daaropvolgende inrichting van 'GGZ in de wijk' met de gebiedsteams GGZ.

Om de samenwerking op de GGZ tussen Utrecht en Zilveren Kruis te versterken is er in 2020 een gezamenlijk traject doorlopen om meer inzicht te krijgen in de verwachtingen van beide organisaties en betrokkenen bij de samenwerking rond de GGZ, de belangen en overtuigingen die deze samenwerking kleuren en wat dat betekent voor de onderlinge verhoudingen en afspraken. Op basis daarvan zijn thema's voor de werkagenda bepaald en afspraken gemaakt over de samenwerking.

In het document '*volwaardig burgerschap en psychiatrie*' van 2015 werd al een gezamenlijke ambitie opgesteld met partijen die zich hebben verenigd binnen de Taskforce EPA, specifiek gericht op mensen met ernstige psychische aandoeningen. De gemeente Utrecht en Zilveren Kruis hebben op basis van die ambitie gewerkt aan de inrichting van gebiedsteams GGZ (zie kader).

Het landelijke [Hoofdlijnenakkoord GGZ 2019-2022](#) is door de VNG namens de gemeenten ondertekend. Ook Zorgverzekeraars Nederland heeft dit akkoord ondertekend. Het hoofdlijnenakkoord bevat een gezamenlijk toekomstbeeld voor de GGZ met onder andere inzet op blijvende toegankelijkheid van kwalitatief goede GGZ-zorg, inzet voor een inclusieve samenleving en inzet op een transformatie naar de juiste zorg op de juiste plek. Doel is om iemand de zorg en ondersteuning te bieden die hij nodig heeft zodat hij net zoals ieder ander kan meedoen in de samenleving. Dit vraagt om domeinoverstijgende samenwerking.

Doel is om iemand de zorg en ondersteuning te bieden die hij nodig heeft zodat hij net zoals ieder ander kan meedoen in de samenleving.

Wat doen we?

Focus op de complexe GGZ-zorg

Doorontwikkeling GGZ in de wijk

We willen met elkaar GGZ in de wijk verder doorontwikkelen, specifiek voor mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen. Bij deze groep zijn er vragen op zowel medisch als sociaal domein en daarin willen we blijven samenwerken. We streven naar betere aansluiting van verslavingszorg, verkennen een gezamenlijk kwaliteitskader, betere verbinding met de sociale basis en een grotere rol voor de herstelacademie.

Consultatiefunctie

De gemeente Utrecht en Zilveren Kruis zetten zich gezamenlijk in (via VNG en ZN) om tot landelijke afspraken te komen over de financiering van de consultatie-functie in de GGZ. Van het begin af aan gaven de proeftuinen en later de gebiedsteams GGZ vanuit de dagelijkse praktijk aan dat consultatie één van de belangrijkste elementen is om de GGZ-zorg in de wijk goed te kunnen bieden, doordat makkelijk expertise kan worden ingeroepen – in een vroeg/ preventief stadium en na afloop van de behandeling als terugval dreigt. In het hoofdlijnenakkoord GGZ is afgesproken dat dit 'kijk- en luistergeld' in landelijke afspraken wordt geregeld. Zilveren Kruis en de gemeente Utrecht hebben met elkaar de intentie uitgesproken om vooruitlopend op de landelijke implementatie aan de slag te gaan zodra de landelijke kaders bekend zijn.

We willen met elkaar GGZ in de wijk verder doorontwikkelen, specifiek voor mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen.

Verbeteren samenwerking en afstemming Veiligheidsketen

De samenwerking met de veiligheidsketen wordt verbeterd, onder meer bij de overgang van justitieel beschermd wonen naar regulier beschermd wonen, de ketenveldnorm en continuïteit van zorg, de FIT-teams en de combinatie van gebiedsteams en behandeling. Zilveren Kruis en de gemeente Utrecht willen met elkaar inzicht krijgen in wat de opgave is en in afstemming met professionals van de aanbieders de meest passende interventie en/of ondersteuning uitwerken.

Zilveren Kruis sluit (op agenda) aan bij het stedelijke en het regionale bestuurlijk overleg MO/BW en (forensische) GGZ en Zilveren Kruis en de gemeente nemen deel aan de stuurgroep ketenveldnorm regio Utrecht.

GGZ en Jeugd

Overgang 18-/18+

Met de Utrechtse aanbieders van buurtgerichte specialistische jeugdhulp (KOOS en Spoor030), Zilveren Kruis, Zorg en Zekerheid en de gemeente Utrecht wordt gezocht naar mogelijkheden om de overgang 18-/18+ te vereenvoudigen. Dit traject wordt vervolgd na analyse door Koos en Spoor030.

Integrale jeugdhulp

De provincies Flevoland en Utrecht hebben vanuit het ministerie van VWS de opdracht om samen een expertisenetwerk te organiseren. Deze netwerken moeten bijdragen aan tijdige, passende oplossingen wanneer kinderen en jongeren meerdere complexe problemen hebben. Vanuit dit netwerk komt naar voren dat soms de sleutels liggen bij de behandeling van ouders. Om verschillende redenen lukt dit niet altijd voldoende. Hierbij speelt een rol dat JGGZ en volwassenen-GGZ zowel in werkwijzen, opdrachtverstrekking en bekostiging los van elkaar georganiseerd zijn. Dit is aanleiding geweest voor een verdieping met Altrecht en GGZ Centraal over hoe anders gewerkt kan worden om zo voor het kind en ouders tot betere en effectievere hulp te komen.

In Utrecht wordt daarom met het gebiedsteam Overvecht Noord (inclusief Altrecht), het buurtteam Jeugd en Gezin en Samen Veilig Midden-Nederland een pilot uitgevoerd in Overvecht Noord waarbij wordt aangehaakt bij de nieuwe werkwijzen voor de ketenversnelling in de jeugdbescherming. Op basis van ervaringen met laagdrempelige consultatie en advies tussen jeugdhulpverleners en volwassen GGZ, inclusief hoe hierbij om te gaan met privacywetgeving, gaan professionals vanuit het gebiedsteam GGZ en de ketenversnelling uitwerken hoe dit vorm te geven.

Overgang GGZ Wlz

Ambitie is om gezamenlijk regie te houden op het zorglandschap van aanbieders voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen (MO/BW) en de Wlz-GGZ en te zorgen voor een soepele overgang van een deel van de Wmo-GGZ populatie naar de Wlz in de periode 2021-2022. We monitoren gezamenlijk de ontwikkelingen op basis van data vanuit de gemeente en het zorgkantoor.

We gaan gezamenlijk in gesprek met de aanbieders in het veld. Onderwerpen zijn bijvoorbeeld afstemming over de inrichting van het zorglandschap, wachtlijsten, verantwoording/ monitoring, kansen voor Wlz-zorg in de wijk (extramuraal). Zorgkantoor en GU hebben regelmatig overleg over het zorglandschap van aanbieders voor MO/BW en de Wlz-GGZ en er zijn contactpersonen voor overleg over casuïstiek (zoals moeilijk plaatsbaren).

**De ondersteuning is
persoonlijk, dichtbij en
afgestemd op ieders
individuele behoefte.**

GGZ in de wijk

Na pilots in 2016 in Overvecht-Zuid en Lunetten werken de organisaties Lister (begeleiding) en Altrecht (specialistische ggz) samen in het gebiedsteams GGZ. Het gebiedsteam biedt inwoners met een ernstige psychische kwetsbaarheid behandeling en begeleiding dichtbij huis, in de wijk. Medewerkers van beide organisaties werken als collega's in één team, in één plaats of gebied. Medici en begeleiders die allemaal hun eigen specialisme hebben, ieder van hen doet wat hij of zij het beste kan. Zij leren van elkaar en kunnen daardoor betere ondersteuning bieden aan mensen die dat nodig hebben. De ondersteuning is persoonlijk, dichtbij en afgestemd op ieders individuele behoefte. Mensen met ernstige psychische klachten, een verstandelijke beperking of een maatschappelijk probleem krijgen zo sneller, betere ondersteuning.

Er zijn in totaal 8 gebiedsteams GGZ in de stad Utrecht. Samen met de gebiedsteams GGZ is er een netwerksamenwerking met de (POH)huisartsen en de buurtteams, organisaties in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking, de verslavingszorg en activering. Doel is om deze samenwerking de komende jaren door te ontwikkelen, de verbinding met de sociale basis en informele zorg in de wijk te versterken en de consultatiefunctie in te richten.

In de evaluatie van de proeftuinen werden de volgende knelpunten genoemd die aandacht vragen en waarvoor op dit moment landelijk en regionaal gezocht wordt naar oplossingen:

- Financiering: samenwerkingstijd, consultatie en snelle interventies van de specialist bij terugval van een cliënt zijn essentieel in de nieuwe manier van werken.
- Privacy: de nieuwe privacywetgeving maakt uitwisseling van persoonsgegevens (die nodig is wanneer zorgverleners samenwerken) ingewikkeld.
- Wachtlijsten GGZ: voor onderdelen van de specialistische GGZ zijn er lange wachttijden. Dit staat eventuele doorverwijzing door een gebiedsteam naar een specialistische behandelaar in de weg.

Aanbevelingen voor de doorontwikkeling van de gebiedsteams GGZ waren:

- De samenwerking naar andere partners in de wijk te verbreden, zoals partijen met expertise op het gebied van LVB (licht verstandelijke beperking) en verslavingszorg, de sociale basis en informele zorg. En train GGZ-professionals in samenwerken op wijkniveau.
- Betrek de familie en het overige netwerk van de cliënt nog meer bij de zorg.
- Werk met alle partijen in de wijk aan een 'inclusieve' samenleving, waarin cliënten met een psychische kwetsbaarheid een volwaardige plek hebben.

Het gebiedsteam biedt inwoners met een ernstige psychische kwetsbaarheid behandeling en begeleiding dichtbij huis, in de wijk.

7 Thema: Ouderen

De landelijke prognose van het zorgkantoor gaat uit van een tekort van 40% aan verpleegzorgplekken in 2040. In Utrecht wordt een tekort verwacht dat nog iets groter is. Ook wordt er een personeelstekort in de ouderensector verwacht van ruim 200.000 mensen. Dat tekort is nu al ingezet en maakt het moeilijk om de ouderenzorg op orde te houden.

Gemeenten worden geconfronteerd met een groeiend aantal oudere inwoners die nog thuis wonen en het percentage ouderen van 90 en 100 jarigen dat nog zelfstandig woont zal groeien. Dat vraagt om een stedelijke/ wijk infrastructuur die ouderen helpt zo lang mogelijk zelfstandig te wonen. Toch wordt uiteindelijk vrijwel elke oudere kwetsbaar en zal het beroep op ondersteuning vanuit de Wmo en Zvw stijgen. Denk daarbij aan voorzieningen als hulp bij het huishouden, de regiotaxi, de dagbegeleiding, mantelzorgondersteuning en wijkverpleging. Tegelijkertijd is ook in het sociaal domein het personeelstekort al voelbaar.

De opgaven in de ouderenzorg kunnen door geen van de partijen alleen worden opgelost. De opgave waar we voor staan zorgt voor urgentie tot samenwerking over de domeinen heen. Samen zetten wij ons in om in Utrecht integrale ouderenzorg te realiseren, waarbij de zorg en ondersteuning vanuit de Zvw en Wmo rondom de oudere goed op elkaar zijn afgestemd. Als zorg thuis niet langer gaat, is een soepele overgang naar een passende woonzorgvoorziening en de Wlz essentieel. De ontwikkeling dat langdurige zorg (Wlz) vaker in de huidige woning zal plaatsvinden, vraagt daarbij goede onderlinge afstemming.

De opgaven in de ouderenzorg kunnen door geen van de partijen alleen worden opgelost.

Wat doen we?

De gemeente Utrecht en Zilveren Kruis zien drie speerpunten voor de samenwerking (zie ook raadsbrief: [iBabs Online](#))

1. De doorontwikkeling proactieve integrale ouderenzorg in de wijk

In Utrecht staat inmiddels een stevig stedelijk netwerk van organisaties die zorg en ondersteuning voor ouderen bieden: het Stedelijk Platform Ouderen (SPO). Gezamenlijke ambitie is ouderen langer veilig zelfstandig thuis laten wonen en het vergroten van het welbevinden van ouderen in Utrecht. Deelnemende partijen wisselen kennis en informatie uit en pakken gezamenlijk opgaven rondom ouderen op. Deelnemers zijn onder andere Huisartsen Utrecht Stad, aanbieders/instellingen van ouderenzorg en wijkverpleging, NUZO / Cosbo en Buurtteamorganisatie Sociaal. Vanuit SPO wordt ingezet op versterking van de samenwerking van professionals rondom ouderen in de wijk. Zilveren Kruis en de gemeente Utrecht sturen gezamenlijk op de afspraken binnen het SPO. Zie kader.

Proactieve integrale ouderenzorg

Vanuit het Stedelijk Platform Ouderen wordt gewerkt aan een integrale basisstructuur voor ouderenzorg en – welzijn per wijk. Gericht op samen werken en samen leren rondom ouderen in de wijk met professionals uit sociaal en medisch domein, informele zorg én ouderen en hun mantelzorgers zelf. De aanpak bouwt voort op de ervaringen uit het eerdere traject OmU3.0 en wordt getrokken door 3 stedelijke aanjagers vanuit wijkverpleging, huisartsen en buurtteam sociaal. Bestuurlijke sturing op de aanpak komt vanuit bestuurders binnen het Stedelijk Platform Ouderen.

2. Het aanbieden van integrale informatievoorziening over de domeinen heen en samenwerking van de clientondersteuners van de Wmo en de Wlz

Ouderen en mantelzorgers geven aan dat zij het vaak lastig vinden om tijdig de juiste informatie te vinden. We zetten in op verbetering van goede informatievoorziening door zorgaanbieders en clientondersteuners. Onder andere vanuit het zorgkantoor en U-Centraal vanuit het ‘koplopersproject’ op het thema onafhankelijke clientondersteuning. Het Koploperproject is een initiatief van de VNG in samenwerking met leder(in) en de Koepel Adviesraden Sociaal Domein en met financiering van het ministerie van VWS. Eerste resultaat in Utrecht is oplevering van een Utrechtse versie van de brochure van het zorgkantoor voor ouderen en hun mantelzorgers over veilig thuis wonen: [Wonen en zorg Gemeenten - Zilveren Kruis](#)

3. Realiseren van vernieuwende woon- en woonzorg-vormen waar ouderen beschut kunnen wonen en elkaar kunnen ondersteunen

Het zorgkantoor neemt deel aan de Kopgroep, de kerngroep die het actieprogramma voor wonen-zorg voor ouderen in Utrecht voorbereid (Programma T(h)uis voor Iedereen). Er loopt een verkenning op mogelijke samenwerking rond het thema Wonen met een zorgvraag in U16-verband. Hierin wordt ook verbinding gezocht met de VVT-sector (www.toekomstbestendigeouderenzorgutrecht.nl).

Vanuit het Stedelijk Platform Ouderen wordt gewerkt aan een integrale basisstructuur voor ouderenzorg en – welzijn per wijk.

